

JAVNA AGENCIJA
REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARNOST PROMETA

NASVETI ZA ZIMSKO VOŽNJO

**vozi
mo**
Pametno

AGENCIJA ZA VARNOST PROMETA

Knjižica vsebuje napotke o varni vožnji na zasneženih in poledenelih cestah. Ker se zimskim razmeram ne moremo izogniti, se je treba nanje pripraviti že jeseni, poleg tega je treba pripraviti tudi svoje vozilo in ga temeljito pregledati. V nadaljevanju pojasnujemo, čemu nameniti večjo pozornost.

PRIPRAVITE VOZILO

Vožnja v zimskih razmerah, še posebej po poledenelem in zasneženem vozišču, je lahko zelo zahtevna in od voznika zahteva toliko večjo osredotočenost na samo vožnjo. Če pa so vremenske razmere takšne, da se pri vožnji ne počutite udobno in prijetno, potem je bolje uporabiti javni prevoz ali počakati, da se razmere izboljšajo.

S pravilno pripravo vozila boste lahko prišli na svoj cilj varneje.

Kaj preverimo sami?

Vetrobransko steklo, gretje stekel

Napravo za pranje stekla s šobami

Tekočino za pranje stekla

Metlice brisalcev

Svetlobno opremo

Pnevmatike
(poškodbe, tlak, obraba)

Nivo motornega olja

Tekočina
za pranje
stekla

Motorno
olje

Kaj preverijo na servisu?

Akumulatorsko baterijo

Hladilno tekočino motorja

Zavore in zavorno tekočino

Sistem za dotok goriva

Menjajo pnevmatike

Pnevmatike

Pospeševanje, zavijanje in zaviranje z vozilom je v veliki meri odvisno od oprijema pnevmatik z voziščem, zato vedno zagotovite, da so vaše pnevmatike v dobrem stanju ter pravilno napolnjene po proizvajalčevih priporočilih.

Zimska oprema: 15. 11. - 15. 3.

Razlika:

- v gumeni zmesi/prožnosti
- v številu lamel
- v globini žlebov
- v oprijemu

Menjava pnevmatik:

• **Od 15. novembra do 15. marca naslednjega leta** in vedno v zimskih razmerah morajo imeti motorna vozila, katerih največja dovoljena masa ne presega 3500 kg, predpisano zimsko opremo (razen v priobalnem pasu). V zimsko opremo spadajo:

- **zimske pnevmatike na vseh kolesih ali**
- **poletne pnevmatike in v priboru ustrezno velike snežne verige za pogonska kolesa.** Pri nakupu snežnih verig bodimo pozorni, da ustrezajo dimenziji nameščenih pnevmatik. Pri nekaterih avtomobilih pa je njihova uporaba omejena le na določene dimenzije pnevmatik.
- Žlebovi dezena pnevmatik (zimskih ali poletnih – te morajo imeti enako minimalno globino dezena kot zimske), ki štejejo v zimsko opremo, **morajo biti globoki najmanj 3 mm.** Globino lahko preverimo z ustreznim merilnikom oz. kovancem za 1 EUR (njegov zlati rob je namreč širok 3 mm) ali z oznakami, ki so na pnevmatiki. Globino žlebov je smiselno preverjati pogosteje, še posebej, če je zima blaga, saj je pri višjih temperaturah tudi obraba večja.
- **Priporočljivo je, da so na vseh kolesih pnevmatike istega proizvajalca.** Oziroma na vsaki osi naj bodo pnevmatike istega proizvajalca, istega tipa, modela, nosilnosti, hitrostnega razreda in enake globine dezena. Priporočljivo je, da pnevmatike menjate v paru.
- **Na vseh kolesih morajo biti pnevmatike iste vrste** (poletne, zimske) in enakih dimenzij.

Poletna pnevmatika:

- narejena iz tršega materiala;
- najzmogljivejša pri višjih temperaturah. Pri nižjih temperaturah tekalna plast otrdi in izgubi svoje ključne lastnosti ter se ne obnaša več tako varno, predvsem ne zagotavlja dovolj oprijema z voziščem, vozilo je slabše vodljivo in zavorna pot se podaljša.

Zimska pnevmatika:

- narejena iz mehkejše, prožnejše gumene zmesi;
- žlebove v tekalni plasti ima globlje in ostrejšje – ima bolj nazobčano površino, kar omogoča boljši oprijem na snegu;
- ima veliko lamel, ki zaradi svoje oblike učinkovito odvajajo vodo in iztiskajo sneg iz žlebov, česar poletne pnevmatike ne zmorejo;
- je primernejša za vožnjo, ko se temperature spustijo pod 7 °C, kot letna, saj zagotavlja boljši oprijem, lažje obvladovanje vozila in krajšo zavorno pot;
- ni primerna za vožnjo poleti, saj se zaradi vročine hitreje obrabi in trajno poškoduje.

V ekstremnih zimskih razmerah, ob močnem sneženju, snežne verige zagotavljajo najboljši oprijem. Če so potrebne oz. obvezne, morajo biti na pogonskih kolesih. **Bodite pozorni na cestne odseke, označene s prometnim znakom »Uporaba snežnih verig«, kjer morate v zimskih razmerah obvezno uporabiti snežne verige. Z nameščenimi verigami lahko vozite največ 50 km/h.**

V primeru neupoštevanja predpisov, ki opredeljujejo obvezno zimsko opremo, šesti odstavek 29. člena Zakona o pravilih cestnega prometa določa, da **se z globo 40 evrov kaznuje za prekršek voznik, ki pozimi ali v zimskih razmerah motornega ali priklopnega vozila v cestnem prometu nima opremljenega s predpisano zimsko opremo ali ravna v nasprotju s pomenom prometnega znaka za obvezno uporabo snežnih verig.**

Zunanost vozila

Zunanost vozila mora biti v zimskih razmerah brezhibna.

Očistite z vozila led in sneg, saj drugi odstavek 29. člena

Zakona o pravilih cestnega prometa določa, da na motornih in priklopnih vozilih v cestnem prometu ne sme biti snega, ledu, vode ali drugih snovi, ki bi lahko vplivale na vozne lastnosti vozila ali ki bi se lahko raztresale ali razlivale z njega. Stekla vozila in vzvratna ogledala morajo biti čista, da je vozniku omogočena normalna vidljivost. Neupoštevanje tega pravila pa se kaznuje po sedmem odstavku 29. člena Zakona o pravilih cestnega prometa, ki določa, da se z globo 200 evrov kaznuje za prekršek voznik, ki ne očisti motornega ali priklopnega vozila v skladu z določbo drugega odstavka tega člena. Kako poskrbite, da bo zunanost avtomobila pripravljena za zimske razmere? To lahko storite že jeseni, zapadli sneg in led pa je treba sproti očistiti, da se izognemo globam in poskrbimo za večjo varnost v prometu.

Zagotavljanje dobre vidljivosti iz vozila – preprečevanje rosenja stekel

Razlog za rosenje stekel je, da se vlaga iz razmeroma toplega zraka v vozilu ohlaja na hladnih steklih. Z ohlajanjem se vodna para kondenzira in nastajajo drobne kapljice (meglica) na steklih vozila. Pojavlja se tudi rosenje stekel, kar pomeni veliko nevarnost za vožnjo.

Naprave, ki so nam v pomoč pri preprečevanju rosenja ali pri sušenju stekel v vozilu, moramo znati tudi hitro in učinkovito uporabljati. Rosenje se lahko pojavi zelo hitro (če npr. v hladnih dneh zapeljemo v predor s toplejšim zrakom, se lahko zunanja vzvratna ogledala zarosijo v trenutku) in takrat res ni časa za iskanje stikal in ugibanje glede potrebnih nastavitev posamezne naprave.

Brisalci vetrobranskega stekla

Pozimi se vidljivost zaradi sneženja in rosenja zelo poslabša. Očiščena stekla omogočajo primerno vidljivost, zato je treba preveriti izrabljenost metlic brisalcev vetrobranskega stekla in jih po potrebi zamenjati. Za preprečevanje poškodb brisalcev je pred vsako vožnjo treba z njihovih očistiti ves sneg in led. Treba je tudi preveriti, ali imamo v rezervoarju za vodo zimsko čistilo za steklo, ki preprečuje zmrzovanje stekla ob njegovi uporabi.

Žarometi

Prižgani zasenčeni žarometi vam pozimi omogočajo večjo vidljivost, pomagajo pa tudi ostalim udeležencem prometa, da vas opazijo prej, zato preverite, da so vaši žarometi čisti in da delujejo brezhibno. Umazanija na žarometih lahko poslabša njihovo učinkovitost tudi do 90 %. Svetujemo vam, da v času slabše vidljivosti preklopite z dnevnih žarometov na zasenčene.

Če nimate predpisane obvezne zimske opreme ali če je vaše vozilo neočiščeno in bi s tem ogrožali varnost v cestnem prometu, prvi odstavek 17. člena Zakona o pravilih cestnega prometa določa, da lahko **pooblaščen uradna oseba prepove nadaljnjo vožnjo in izloči iz prometa motorno ali priklopno vozilo, ki v zimskih razmerah nima predpisane zimske opreme ali če je na njem sneg, led, voda ali druge snovi, ki bi lahko vplivale na vozne lastnosti vozila ali ki bi se lahko raztresale ali razlivale z njega, ali če stekla vozila ali vzvratna ogledala niso čista.**

NAČRTUJETE POT

Preden se odpravite na pot, preverite informacije o stanju na cestah. Spremljajte prometne informacije, saj se boste tako izognili morebitnim zastojem. Odidite od doma pravočasno, da se izognete vožnji v časovni stiski, saj nas ta lahko sili v tvegano vožnjo.

NUJNO POVEČAJTE VARNOSTNO RAZDALJO

Na zasneženem in poledenem vozišču se je težje ustaviti v sili, prav tako se lahko pot ustavljanja podaljša do 10-krat. Varnostno razdaljo je priporočljivo povečati. Pomembno je tudi, da poskrbite za zadostno bočno razdaljo ob morebitnem prehitevanju pešca, ki so v zimskih razmerah pogosto na cestišču, pri tem pa pazite, da ga ne poškrbite s snežno brozgo.

Pot ustavljanja se ob sneženju in poledici nekajkrat podaljša, zato vozite na temu primerni varnosti razdalji.

TEHNIKA VOŽNJE V ZIMSKIH RAZMERAH

Vožnja po zasneženi in ledeni površini zahteva nekoliko drugačne spretnosti, kot smo jih vajeni. Vnaprej načrtujte, da bo gibanje vašega vozila nekoliko oteženo in drugačno, saj bolj spolzka površina povzroča morebitno izgubo nadzora nad avtomobilom, zavorna pot pa je takrat precej daljša.

Preden odpeljete

Za večjo vidljivost in da ste za druge udeležence opaznejši na cesti, mora biti vaše vozilo očiščeno snega in ledu. Očistiti je treba celotno vozilo, natančneje streho, prtljažnik, luči, ogledala in stekla. Pomembno je, da odstranite sneg s strehe, saj se lahko ob segrevanju avtomobila sneg začne taliti in padati na vetrobransko in ostala stekla ter nam tako onemogoči večjo vidljivost.

Preden se odpravite na pot v hladnih zimskih razmerah, si je treba vzeti nekoliko več časa, da svoje vozilo ogrejete, poledenela stekla pa odtalite in očistite. Odsvetujemo vam uporabo trdih predmetov za odstranjevanje ledu po steklu, saj boste tako lahko steklo poškodovali, zato raje počakajte, da se vozilo toliko ogreje, da ga boste lahko preprosto očistili. Prav tako odsvetujemo uporabo brisalcev za vetrobransko steklo, saj boste poškodovali tako metlice brisalcev kakor tudi vetrobransko steklo.

Speljevanje

Preden speljete z zasneženega parkirnega mesta, očistite pot pred kolesi. To lahko storite z vožnjo naprej in nazaj po parkirnem prostoru, če je sneg globlji, je treba uporabiti tudi lopato.

Sprednja kolesa naj bodo usmerjena naravnost, saj bo to zmanjšalo možnost kotaljenja koles v prazno, z rahlim pritiskom na stopalko za plin brez vrtenja koles odpeljite s parkirnega prostora. Če boste pustili, da se kolesa zavrtijo, boste tako še globlje zakopali v sneg.

Kadar je potreben še boljši oprijem koles na podlago, lahko uporabite podlogo za boljši oprijem pnevmatik ali pa posujete nekoliko hrapavega materiala, kakor sta pesek ali sol, pred in za sprednjimi in zadnjimi kolesi.

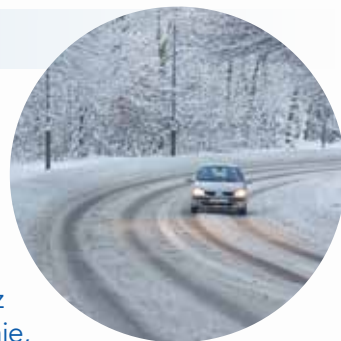
Vožnja v najvišji mogoči prestavi ponuja boljši oprijem pnevmatik na spolzkih površinah, poleg tega pa le zmerno pospešujete, nikakor pa ne smete hitro pritiskati na stopalko za plin, saj to lahko povzroči, da vam vozilo začne drseti.

Vožnja po (ne)očiščenem vozišču

Na cestah z več prometnimi pasovi ostanite na pasu, ki je najbolj očiščen, in se izogibajte nepotrebnemu menjavanju pasov, saj je vožnja čez sneg med pasovi zaradi morebitnega zanašanja vozila nevarna.

Če cesta ni bila očiščena, bo vožnja po tirnicah, ki so jih naredila druga vozila pred vami, pnevmatikam omogočila boljši oprijem z voziščem. Predvsem pa je pomembno vnaprejšnje predvidevanje, saj se boste tako lahko postopoma in premišljeno prilagajali razmeram na cesti in pozneje ne boste izvajali hitrih in sunkovitih gibov, ki bi lahko povzročili zdrs vozila.

Vožnja po klancu

Ko se približujete vzponu, najprej dobro opazujte, kako se obnašajo druga vozila in njihovi vozniki, ter držite zadostno varnostno razdaljo, da vam ne bo treba zavirati in se ustavljati, v primeru ustavljanja na poledenem klancu bo poznejše speljevanje toliko težje. S tem boste lažje obšli (obvozili) že stoječa vozila na klancu.

V primeru spuščanja po klancu navzdol na poledenem ali zasneženem vozišču, pred vrhom klanca, najprej upočasnite in se nato počasi, kakor lahko, peljite navzdol po klancu. Poskusite čim manj uporabljati zavoro na poledenelih strminah, če je potrebno nadaljnje zmanjševanje hitrosti, je priporočljiv rahel in počasen pritisk na stopalko za zavoro, saj bo to preprečilo izgubo nadzora nad vozilom in njegovo drsenje.

Upravljanje z volanom

Zasneženo ali poledenelo vozišče otežuje nemoteno upravljanje volana in zahteva mirnejše, pazljivejše ter natančnejše upravljanje. Hitro pospeševanje ali zaviranje, prevelika hitrost in sunkovito upravljanje volana lahko povzročijo zanašanje in drsenje vozila. Če želimo tako situacijo preprečiti, je potrebna večja previdnost, zato upočasnite in povečajte razdaljo do vozila pred sabo. Med zavijanjem se izogibajte hitremu pospeševanju, zmanjševanju hitrosti in hitrim premikom volana.

Zaviranje

Izpostavljena območja, ki najhitreje poledenijo, so območja v senci, blizu jezer in rek, mostovi, nadvozi in križišča. Zaviranje na poledenem vozišču zahteva večjo varnostno razdaljo, zavorna pot pa se podaljša, zato imejte v mislih, da boste potrebovali več časa, da se vozilo ustavi.

Ko so razmere na cestah spremenjene, je spremenjena tudi tehnika zaviranja. Nenadno zaviranje in zavijanje povzroči, da lahko pnevmatike izgubijo že tako zelo slab oprijem na cesti, s tem pa lahko vozilo zdrsi, kar je glavni vzrok za večino prometnih nesreč v zimskih razmerah.

Slika prikazuje podaljšanje zavorne poti na mokrem, zasneženem ali poledenem cestišču.

Drsenje

Zdrs vozila nastane v primeru, ko močno pritisnete na stopalko za zavoro in vozilo začne drseti ali kadar močno pritisnete na stopalko za plin, da se začeta pogonski kolesi vrteti v prazno. Opozarjamo, da vozilo lahko zdrsne tudi, ko pripeljete v ovinek z neprimerno hitrostjo.

Ko obstanemo v snegu

Če obtičite v snegu in z različnimi predmeti, kot so lopata, pesek, podloga za boljši oprijem pri speljevanju, ne uspete speljati s svojim vozilom, je treba obleči odsevni jopič in kraj zavarovati z varnostnim trikotnikom ter poklicati vlečno službo.

Tretji odstavek 29. člena Zakona o pravilih cestnega prometa določa, da **če je vozilo v prometu, ko ne bi smelo biti, ustavi na cesti in ovira promet, ga mora voznik nemudoma odstraniti.**

Četrti odstavek 29. člena Zakona o pravilih cestnega prometa pa dodaja, da če v primeru iz tretjega odstavka voznik ne odstrani vozila, odredi odstranitev pooblaščen uradna oseba. Odstranitev vozila opravi na stroške lastnika vozila izvajalec rednega vzdrževanja ceste. Če voznik ravna v nasprotju s tretjim odstavkom 29. člena Zakona o pravilih cestnega prometa in je zaradi tega oviran ali onemogočen promet drugih vozil, deveti odstavek 29. člena določa, da je voznik kaznovan z globo 500 evrov in se mu izreče tudi pet kazenskih točk.

Upoštevajte prometno signalizacijo

V zimskih razmerah velja nekaj dodatnih prometnih znakov in obvestil. Odseki s prometnim znakom »Uporaba snežnih verig« določajo obveznost uporabe snežnih verig. Pomembna sta prometna znaka za nevarnost, znak spolzko vozišče in znak poledica, ki opozarjata na nevarnost spolzkega in drsečega vozišča oziroma poledice na območjih, kjer so poledice pogostejše. Prav tako upoštevajte dopolnilne prometne znake, ki so pod primarnim znakom za nevarnost ali znakom za izrecno odredbo in le-tega dopolnjujejo.

VOŽNJA TOVORNEGA VOZILA

Zima je eden najnevarnejših letnih časov za vse udeležence v prometu, kar še posebej velja za vožnjo tovornih vozil. Tovorna vozila in druga večja vozila težje manevrirajo od osebnih vozil. Zaradi njihove teže traja dlje časa, da se ustavijo, kot pri povprečnem vozilu, zato so verjetnosti in posledice trkov še hujše. Zaradi tega morajo biti vozniki tovornih vozil v tem letnem času pozorni, da pregledajo svoje vozilo. Predvsem bi radi izpostavili pregled strehe celotnega tovornega vozila. S strehe padajoče snežne in ledené plošče namreč ogrožajo druge udeležence v prometu, zato jih je pred odhodom treba v celoti odstraniti.

V skladu s Pravilnikom o delih in opremi vozil (Ur. l. RS, št. 44/2013 s spremembami in dopolnitvami) je obvezna zimska oprema:

Pri dvoslednih motornih vozilih, katerih največja dovoljena masa presega 3500 kg, in priklopnih vozilih, ki jih vlečejo:

- štiri zimske pnevmatike z minimalno globino profila 3 mm, najmanj na pogonskih kolesih, ali
- štiri poletne pnevmatike z minimalno globino profila 3 mm in v priboru ustrezno velike snežne verige za pogonska kolesa ali verigam enakovredni pripomočki,
- lopata v opremi.

Priporočamo, da imajo zimske pnevmatike globlji dežen od predpisanega. Preverite, ali je tlak v pnevmatikah ustrezen, saj je to ključnega pomena za dober oprijem.

Vožnja pozimi zahteva od voznikov tovornih vozil dodatno pozornost in potrpljenje. V kolikor so razmere za vožnjo zelo slabe je ključno, da vozniki presodijo ali se lahko varno vključijo v promet. Včasih je bolje, da se umaknete in počakate na izboljšanje razmer, kot pa da povzročite prometno nesrečo. Poledica in sneg na cestišču lahko hitro privedeta do nenadzorovanega drsenja, zato ne dovolite, da vas v takšnih situacijah preganja čas.

Pomembno je, da upoštevate prometno signalizacijo, ki vam v času močnega sneženja ali drugih vremenskih nepravilnosti nakazuje izločanje iz prometa.

KOT PEŠCI V PROMETU

Prav tako lahko nekatere nevarnosti pešcem predstavljajo spremenjene vremenske razmere. Priporoča se uporaba različnih odsevnih teles, da boste za druge udeležence v prometu vidnejši. Nevarnost predstavljajo tudi zasnežene ceste, na katerih vozniki motornih vozil veliko težje ustavijo. Zato moramo biti kot pešci še posebej previdni na nasproti vozeča motorna vozila. Prečkanje zasnežene ceste je nevarnejše, zlasti če pločniki in prehodi niso dobro očiščeni. Prav tako nam lahko kupi snega onemogočajo dober pregled nad tem, ali se približuje vozilo. Pomembno je tudi, da vemo, da sneg duši zvok, kar pomeni, da vozila, ki se nam približujejo, slabše slišimo in zato nismo dovolj pozorni nanje. Kadar so pločniki neočiščeni in kadar hoja po njih zaradi količine snega ni mogoča, vedno hodimo ob levem robu ceste.

DOBRO JE VEDETI

Megla je pozimi zelo pogosta in izredno poslabša vidljivost. Ko je vidljivost manjša od 50 m, je najvišja dovoljena hitrost 50 km/h. Ob zmanjšani vidljivosti se praviloma uporabljajo zasenčeni žarometi ali meglenke (ali kombinacijo teh žarometov). Uporaba meglenk je dovoljena le, kadar je vidljivost manjša od 50 m. Uporaba zadnjih meglenk ni dovoljena na vozilu, za katerim vozi na majhni razdalji drugo vozilo (npr. v koloni vozil).

Pomembno: Voznik ne sme pozabiti na izklop prednjih in zadnjih meglenk, ko megle ni več. Prav tako mora izklopiti zadnje meglenke takrat, ko ga dohiti drugo vozilo.

Nizko jutranje in večerno sonce, zlasti pozimi v kombinaciji s svetlečim snegom, je zelo neprijetno in lahko tudi nevarno. Da zaradi bleščanja ne bi spregledali ovire ali katere druge kritične situacije, poskrbite za očiščeno vetrobransko steklo, uporabite sončne zaslonke in sončna očala. Pri slabi vidljivosti vedno upoštevajte varnostne omejitve.

Pred potjo v tujino se pozanimajte, kakšni so predpisi glede zimske opreme. Poleg tega preverite stanje na cestah.

POZIMI IMAMO V VOZILU:

**NAJMANJ
POLOVICO
KOLIČINE
GORIVA V
REZERVOARJU**

**KABELE ZA
ZAGON
MOTORJA**

**METLICO
ZA SNEG**

**MAJHNO
LOPATO**

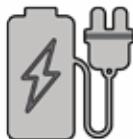
SVETILKO

**TEKOČINO
ZA PRANJE
STEKEL**

**POLNILEC
ZA TELEFON**

OBLAČILA

**SPREJ ZA
KLJUČAVNICE
PROTI ZMRZALI
IN SPREJ ZA
ODMRZOVANJE
STEKLA**

